

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/53/2020
Identifikačné číslo spisu: 1402897300
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1402897300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: CAUSAL, s. r. o., so sídlom Račianska 51, 831 02 Bratislava, IČO: 46 713 298, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. ANDREA TAKÁTS ILČÍKOVÁ, s. r. o., so sídlom Palisády 14, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 06, IČO: 50 167 057 proti žalovanému: Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, zastúpenému Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o zaplatenie 2.826.583,88 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/162/2002, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2019, sp. zn. 2Cob/82/2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky o d k l a d á v y k o n a t e ľ n o s ť rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 10Cb/162/2002-1854 zo 6. októbra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/82/2018-2028 z 26. novembra 2019 až do právoplatného skončenia dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 6. októbra 2017, č. k. 10Cb/162/2002-1854, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.435.602,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 12 % ročne zo sumy 2.435.602,10 Eur od 25. júla 2002 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalovaný, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 26. novembra 2019, č. k. 2Cob/82/2018-2028 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.435.602,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 12 % ročne od 25. júla 2002 do zaplatenia. Výrok o trovách odvolací súd zmenil tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 72,32 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom

rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný včas dovolanie s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne, aby zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prípade, ak nápravu nebude možné vykonať len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, aby zrušil napadnutý rozsudok ako i posledný rozsudok Okresného súdu Bratislava IV a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v dovolaní zároveň s poukazom na § 444 ods. 1 C. s. p. navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu do právoplatného skončenia dovolacieho konania. Návrh odôvodnil tým, že sú splnené podmienky na povolenie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, t. j. bol podaný návrh na odklad vykonateľnosti a zároveň sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolateľ tvrdil, že sú splnené podmienky odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, nakoľko dovolanie je dôvodné, existuje hrozba vzniku nenapraviteľnej alebo ťažko napraviteľnej ujmy, nakoľko za predpokladu, ak dôjde k vymoženiu priznanej pohľadávky žalobcom, žalovaný v prípade úspechu v dovolacom konaní túto pohľadávku už pravdepodobne nevy môže späť, a zároveň výkonom rozhodnutia bude zmarený význam a účinok preskúmania a rozhodnutia o dovolaní - pre žalovaného bude bez významu, ak dovolací súd dovolaniu vyhovie, ak už žalovaný nebude mať možnosť vymôcť späť rozhodnutím priznanú pohľadávku. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/36/2017 podľa ktorého: „Pri rozhodovaní o odklade vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia súd môže zohľadniť aj prebiehajúce exekučné konanie, v rámci ktorého by ujma, ktorá vznikne výkonom rozhodnutia na majetku dovolateľa bola väčšia, ako prípadná ujma u oprávneného subjektu v prípade odkladu vykonateľnosti rozsudku.“ Tvrdil, že v danom prípade možno dôvodne predpokladať, že žalobca sa bude snažiť vymôcť súdom priznanú pohľadávku prostredníctvom exekúcie. Žalobca už raz podal návrh na vykonanie exekúcie na základe v poradí tretieho rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený v poradí druhým rozhodnutím dovolacieho súdu. Bolo zrejmé, že vzhľadom na vyťaženosť dovolacieho súdu bude rozhodnutie o podanom dovolaní trvať dlhší čas, počas ktorého sa prípadné spätné vymoženie priznanej pohľadávky na základe úspešného dovolania žalovaného môže zhoršiť, prípadne až znemožniť. Dovolateľ poukázal na to, že žalobca od svojho vzniku v roku 2012 nevykazuje žiadne tržby a je dlhodobo zadlžený. Uvedené nasvedčuje tomu, že žalobca nevykonáva podnikateľskú činnosť. Preto ak by došlo k vymoženiu priznanej pohľadávky, existuje obava, že žalobca ako podnikateľský subjekt vstúpi do likvidácie a zanikne bez právneho nástupcu, a nebude už možné vymôcť pohľadávku späť. Naopak, ak by dovolací súd povolil odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a žalovaný by bol v dovolacom konaní neúspešný, žalobca si vždy bude môcť uplatniť svoju pohľadávku cestou exekúcie.

5. Dovolateľ ďalej uvádzal, že v dôsledku výkonu exekúcie by sa dostal do nepomerne horšieho postavenia než v akom bude žalobca v prípade, ak súd odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia povolí. Postavenie žalobcu sa žiadnym spôsobom nezhorší, práve naopak, budú narastať v jeho prospech úroky z omeškania. Žalovaný je však verejnoprávna inštitúcia, ktorá poskytuje služby verejnosti, pričom vzhľadom na negatívne hospodárske výsledky ako aj v dôsledku vymoženia súdom priznanej pohľadávky žalobcu, by to mohlo mať negatívny dopad aj na samotných prijímateľov jeho služieb. Žalobca tvrdil, že k zlepšeniu jeho hospodárskej situácie nedošlo ani od roku 2020 a to z dôvodu prijatia zákona, ktorým boli vybrané skupiny obyvateľov oslobodené od povinnosti platiť úhrady za služby verejnosti a to bez toho, aby bola v zákone upravená kompenzácia za stratu príjmov žalovaného. Okamžité uspokojenie súdom priznanej pohľadávky by negatívne zasiahlo finančné záujmy žalovaného a ohrozilo jeho ďalšiu činnosť. Žalovaný by bol nútený šetriť, dostal by sa do omeškania s plnením svojich záväzkov, čím by bol nútený obmedziť poskytovanie služieb verejnosti formou televízneho a rozhlasového vysielania. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal žalovaný za to, že dostatočne osvedčil dôvody na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

6. Žalobca sa k návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia vyjadril vo svojom vyjadrení

k dovolaniu, pričom uviedol, že bol povinný podať návrh na začatie exekúcie najneskôr do troch mesiacov odo dňa vykonateľnosti žalovaným napadnutých výrokov. Poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej je výkon súdneho rozhodnutia integrálnou súčasťou prejednávania veci. Právo na výkon spravodlivosti by bolo iluzórne, ak by vnútroštátny právny systém umožňoval, aby meritórne a záväzné rozhodnutie zostalo neúčinné na ujmu jednej zo sporových strán. Obmedzenie možnosti vymôcť priznaný nárok súdnou exekúciou zároveň predstavuje zásah do práva na pokojné užívanie svojho vlastníckeho práva. Princíp zákazu denegatio iustitiae bolo potrebné aplikovať aj vo vykonávacom konaní. Vychádzajúc z uvedeného princípu by bol v rozpore taký výklad zákona, ktorý by znemožňoval nárok garantovaný hmotným právom presadiť prostredníctvom oprávnených orgánov. Podľa tvrdenia žalobcu bolo potrebné brať do úvahy aj ustanovenie § 408 Obchodného zákonníka o všeobecnom obmedzení premlčacej doby, ktorá skončí najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť. V danom prípade bolo možné rozhodnutie súdne vykonať len ak sa konanie o jeho výkone začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať. Žalovaný bol informovaný zo strany žalobcu, že bude podaný návrh na vykonanie exekúcie. K obavám žalovaného, že v prípade ak dôjde k vykonaniu exekúcie na podklade dovolaním napadnutého rozhodnutia a v prípade úspechu žalovaného v dovolacom konaní, sa už žalovanému nepodarí vymôcť späť zexekvované peňažné prostriedky žalobca uviedol, že tieto obavy bolo možné bezpečne riešiť zložením spornej sumy do úschovy u exekútora. Zároveň z interných dokumentov žalovaného vyplýva, že má vytvorenú rezervu na úhradu súdom priznanej pohľadávky žalobcu a teda s uvedeným výdavkom rátať. V ďalšom žalobca poukázal na to, že exekučný titul bol vydaný po 18 rokoch, počas ktorého obdobia mal žalobca masívne finančné výdavky. K tvrdeniam žalovaného o negatívnom dopade exekúcie na jeho ďalšiu činnosť žalobca uviedol, že málokedy má exekúcia vplyv pozitívny. Reakciou žalovaného na doručenie upovedomenia o začatí exekúcie bol podaný návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom žalovaný uviedol, že jeho majetok je z exekúcie vylúčený. S uvedeným tvrdením žalobca súhlasil, avšak zároveň podotkol, že žalovaný má aj iný majetok, ktorý je možné výkonom rozhodnutia postihnúť. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaný je oprávnený vykonávať podnikateľskú činnosť, pričom súčasne z obchodného registra vyplýva, že predmetom jeho činnosti je aj zahranično-obchodná činnosť, nájom hnuteľných vecí ako i nehnuteľností, a ďalšie. Zároveň exekúciou možno postihnúť príjmy žalovaného, ktoré mal z reklamy, z výroby programov, teleshopingu a sponzoringu. Žalovaný v roku 2018 dosiahol príjem, ktorý exekúcii podliehal vo výške viac ako 8 miliónov Eur, pričom rozpočet na rok 2020 počítal s príjmom, ktorý podlieha exekúcii viac ako 9 miliónov Eur. V súvislosti s neodôvodnenosťou žalovaným podaného návrhu na zastavenie exekúcie žalobca poukázal i na zverejnené výročné správy, z ktorých vyplýva, že žalovaný má na pokrytie jeho záväzku voči žalobcovi vytvorenú dostatočnú finančnú rezervu. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca považoval návrh žalovaného na zastavenie exekúcie za trúfaly pokus o zavedení súdu. Návrh na zastavenie exekúcie žalobca považoval za podanie predstavujúce zjavné zneužitie práva a rovnako tak aj návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Žalobca tvrdil, že dovolací súd môže odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia jedine v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, čo však žalovaný podľa vyjadrenia žalobcu neosvedčil. Navrhoval, aby dovolací súd nevyhovел návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

7. Podaním doručeným Najvyššiemu súdu SR dňa 17. júla 2020 žalovaný oznámil, že žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade právoplatného rozhodnutia napadnutého dovolaním, pričom Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 23. apríla 2020 súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie č. XXXXXXXXXXXX. Súdny exekútor následne vydal príkaz na zablokovanie peňažných prostriedkov žalovaného nachádzajúcich sa na účte v banke. Uvedené peňažné prostriedky však nie sú exekvovateľné, nakoľko pochádzajú z príjmov žalovaného, ktoré sú vylúčené z exekúcie. Zároveň blokový bankový účet je prevádzkovým účtom žalovaného, ktorý slúži na úhradu nákladov spojených s poskytovaním služby verejnosti. Žalovaný dovolaciemu súdu spolu s vyjadrením predložil aj upovedomenie o začatí exekúcie zo dňa 27. apríla 2020 sp. zn. XXXEX/XXX/XXXX vydané súdnym exekútorom na vymoženie pohľadávky priznanej rozhodnutím napadnutým dovolaním. Súčasne žalovaný predložil žiadosť adresovanú súdnemu exekútorovi o vydanie príkazu na odblokovanie účtu povinného podľa § 96 ods. 4 Exekučného poriadku.

8. Podaním zo dňa 27. júla 2020 sa žalovaný vyjadril k vyjadreniu žalobcu k návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. Uviedol, že nebolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že má na účel úhrady pohľadávky vytvorenú dostatočnú finančnú rezervu. Poukázal na to, že vytvorenie účtovnej rezervy v súvislosti s prebiehajúcim sporom predstavuje iba účtovnú operáciu, pri ktorej nedochádza k pohybu peňažných prostriedkov. Išlo teda o nepeňažnú operáciu. Zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov nevyplýva, že v prípade vytvorenia účtovnej rezervy je účtovná jednotka povinná súčasne vyčleniť finančné prostriedky zodpovedajúce vytvorenej účtovnej rezerve a tieto nepoužiť až do ukončenia predmetného sporu. Poukázal na to, že z výročnej správy za rok 2019 vyplýva, že finančná situácia žalovanému neumožňuje uhradiť žalobcovi priznanú pohľadávku s príslušenstvom naraz, ale i to, že by ju dokonca nebol schopný uhradiť ani len v jednom kalendárnom roku. Záverom žalovaný skonštatoval, že skutočnosť, že na základe účtovných právnych predpisov vytvára finančnú rezervu v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi spormi nemožno vykladať tak, že žalovaný disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na úhradu pohľadávky s príslušenstvom priznanej žalobcovi. Uvedené tvrdenie žalobcu o existencii finančnej rezervy na úhradu priznaného nároku považoval žalovaný vo vzťahu k návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu za bezvýznamné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal existenciu podmienok pre vyhovenie alebo nevyhovenie návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti.

10. Podľa § 444 ods. 1 C. s. p., dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Cieľom odkladu vykonateľnosti rozhodnutia v posudzovanej veci je zabrániť výkonu exekúcie počas dovolacieho konania, v dôsledku ktorého by strane, ktorá dovolanie iniciovala, v prípade jej úspechu v dovolacom konaní, mohla vzniknúť škoda.

12. Podanie dovolania samo o sebe nemá vplyv na vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Aby však nebol zmarený účel a cieľ dovolania skôr, než bude o dovolaní rozhodnuté, zákon umožňuje dovolaciemu súdu rozhodnúť o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

13. Odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia má mimoriadny charakter, pretože dovolací súd odložením vykonateľnosti pred rozhodnutím o dovolaní prelamuje právne účinky dovolaním napadnutého právoplatného rozhodnutia, zároveň však má aj charakter dočasný a predbežný. Z účelu, ktorému má slúžiť odklad vykonateľnosti možno vyvodiť, že predpokladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu o odložení vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia je, že dovolanie má všetky predpísané náležitosti, bolo podané včas oprávneným subjektom, je procesné prípustné a zároveň môže byť úspešné. Dôvodný je odklad vykonateľnosti napríklad vtedy, keď z pohľadu predbežných úvah dovolacieho súdu existujúcich v čase posudzovania návrhu na odklad vykonateľnosti doterajší priebeh dovolacieho konania nevyučuje, že dovolateľ môže byť v dovolacom konaní úspešný.

14. Vyhovenie (rovnako ako aj nevyhovenie) návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia neprejudikuje konečný výsledok dovolacieho konania. Pokiaľ dovolací súd v určitej veci odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, neznamená to, že dovolanie musí byť v konečnom dôsledku (pri rozhodovaní o veci samej) považované za opodstatnené.

15. Pri rozhodovaní o odklade vykonateľnosti musí dovolací súd zohľadniť tak ujmu, ktorá môže dovolateľovi vzniknúť v prípade, že nebude odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj prípadnú ujmu protistrany, spočívajúcu v tom, že táto strana sporu sa v dôsledku odkladu vykonateľnosti rozhodnutia dočasne musí zdržať realizácie práv, ktoré jej z tohto rozhodnutia vyplývajú. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe, dovolací súd odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia vtedy,

keď možná ujma hroziaca v prípade neodloženia vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia na strane toho, kto o odklad žiada, prevyšuje do úvahy prichádzajúcu ujmu opačnej procesnej strany.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade prihliadol na obsah spisu, ako celok, dovolacie námietky a výšku sumy tvoriacej predmet konania. Dospel k záveru, že žalovaný navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Predmetom sporu je suma 2.435.602,10 Eur s príslušenstvom, pričom z listinných dôkazov predložených žalovaným bolo preukázané, že žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie a súdom poverený súdny exekútor Ing. Mgr. Štefan Majchrák vydal dňa 27. apríla 2020 upovedomenie o začatí exekúcie. Žalobca nesporeval, že návrh na vykonanie exekúcie skutočne podal.

17. S poukazom na výšku pohľadávky priznanej rozhodnutím súdu, ktoré bolo napadnuté dovolaním, ako i prebiehajúce exekučné konanie dovolací súd konštatuje, že ujma, ktorá by výkonom exekúcie mohla vzniknúť na strane žalovaného je väčšia ako ujma, ktorá by vznikla na strane žalobcu a to jednak z dôvodu nemožnosti navrátenia vecí do pôvodného stavu v exekučnom konaní, ako i z dôvodu, že v prípade ak žalovaný v dovolacom konaní úspešný nebude, žalobca sa bude môcť domáhať svojich nárokov v exekučnom konaní. Dovolací súd dáva do pozornosti skutočnosť, že v dôsledku odkladu vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia nedôjde k zastaveniu exekučného konania, ale len k jeho odkladu (ustanovenie § 61h ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku), pričom v prípade neúspechu žalovaného v dovolacom konaní, súdny exekútor bude vo vymáhaní pohľadávky oprávneného, t. j. žalobcu, pokračovať. Vzhľadom na postavenie žalovaného na slovenskom trhu, ktorý je verejnoprávnu inštitúciou, má dovolací súd za to, že v prípade úspechu žalobcu v dovolacom konaní nedôjde k znemožneniu vymoženiu priznanej pohľadávky a z tohto pohľadu sú obavy žalobcu neodôvodnené. Tvrdenia žalobcu o vytvorenej účtovnej rezerve žalovaného pre uhrádzanie nárokov priznaných v súdnych sporoch je pre rozhodnutie v posudzovanej veci irelevantné.

18. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel návrhu žalovaného podľa ustanovenia § 444 ods. 1 C. s. p. na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

19. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.